

Sygn. akt III AUa 1107/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Andrzejewski (spr.)
Sędziowie:	SSA Grażyna Horbulewicz SSO del. Alicja Podlewska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Małgorzata Ślubowska

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2015 r. w Gdańsku

sprawy Stoczni (...) Spółki Akcyjnej

z udziałem zainteresowanych: Przedsiębiorstwa Handlowo-Uslugowego (...) sp z o.o, J. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wymiar składek w stosunku do J. P. (1)

na skutek apelacji Stoczni (...) Spółki Akcyjnej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 marca 2014 r.,
sygn. akt VII U 528/12

oddala apelację

Sygn. akt III AUa 1107/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 grudnia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, iż podwyższa podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonego J. P. (2) wykonującego umowę o dzieło na rzecz płatnika Stoczni (...) Spółka Akcyjna o kwotę 457 zł (brutto) za kwiecień 2006 r.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła Stoczni (...) S.A. z siedzibą w G. wniosła, zaskarżając ją w całości, wnosząc o: 1) uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, 2) orzeczenie o niepodleganiu przez ubezpieczonego obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o dzieło oraz o braku zobowiązania płatnika do odprowadzenia składki z powyższego tytułu, 3) zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz płatnika zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zaskarżonej decyzji pełnomocnik Stoczni (...) S. A. z siedzibą w G. zarzucił naruszenie szeregu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego,

ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku „o ochronie danych osobowych”, ustawy dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, które zarzuty szeroko umotywował.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz pozwanego kosztów procesu wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 29 lutego 2012 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego J. P. (2) oraz Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w G..

Wyrokiem z dnia 18 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku - VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt. 1. oddalił odwołanie; w pkt. 2. zasądził od odwołującej się Stoczni (...) S.A. w G. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne. Stocznia (...) Spółka Akcyjna jako zlecający zawarła z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) Sp. z o.o. w G. jako wykonawcą następujące umowy o dzieło: z dnia 18.10.2005 r., NR (...), której przedmiot został określony w §1 umowy w ten sposób, iż pkt 1 stanowi " Stocznia (...) zleca a Wykonawca zobowiązuje się wykonać prefabrykację wstępną i zasadniczą pokryw luku 4A z gr. obr. (...) o masie 86,4 t składającej się z sekcji 26- (...), 26- (...), 26- (...) łącznie z montażem osprzętu pokrywy luku. Prefabrykacja obejmuje montaż, spawanie, oczyszczenie, prostowanie, prace hauerskie po oczyszczeniu strumieniowym oraz prace odchyleniowe. Sekcje stanowią część statku do przewozu kontenerów, oznaczonego przez Stocznnię (...) numerem B (...), wymienionego w klasie PKWiU 35.11.24.", z dnia 24.10.2005 r., Nr (...), której przedmiot został określony w §1 umowy w ten sposób, iż pkt 1 stanowi " Stocznia (...) zleca a Wykonawca zobowiązuje się wykonać prefabrykację wstępną i zasadniczą sekcji (...)+spp+ (...), (...)+spp, (...), (...), (...), (...), (...), (...) o łącznej masie 865,94 t, montaż sekcji na pochylni, wykonanie wszystkich styków wzdłużnych oraz styków konstrukcji do pokładu zwanych dalej dziełem. Prefabrykacja obejmuje montaż, spawanie, oczyszczenie, prostowanie, odpalenie uchwytów, prace hauerskie po oczyszczeniu strumieniowym oraz prace odchyleniowe. Sekcje stanowią części statku do przewozu kontenerów, oznaczonego przez Stocznnię (...) numerem NB (...), wymienionego w klasie PKWiU 35.11.24.", z dnia 10.10.2005 r., Nr (...), której przedmiot został określony w §1 umowy w ten sposób, iż pkt 1 stanowi " Stocznia (...) zleca a Wykonawca zobowiązuje się wykonać: 1) pokrywy ładowania 1B o masie 83,104t. Zakres prac obejmuje prefabrykację wstępną, właściwą oraz zbrojenie (montaż, spawanie, oczyszczanie, zbrojenie i prace odchyleniowe). 2) pokrywy ładowania 3B o masie 89,384t. Zakres prac obejmuje prefabrykację wstępną, właściwą oraz zbrojenie (montaż, spawanie, oczyszczanie, zbrojenie i prace odchyleniowe). 3) pokrywy ładowni 4B o masie 88,84t. Zakres prac obejmuje prefabrykację wstępną, właściwą oraz zbrojenie (montaż, spawanie, oczyszczanie, zbrojenie i prace odchyleniowe). Zwanych dalej Dziełem. Pokrywy stanowią części statku do przewozu kontenerów, oznaczonego przez Stocznnię (...) numerem B (...), wymienionego w klasie PKWiU 35.11.24.", z dnia 10.11.2005 r., Nr (...), której przedmiot został określony w §1 umowy w ten sposób, iż pkt 1 stanowi " Stocznia (...) zleca a Wykonawca zobowiązuje się wykonać prefabrykację płytów (...) dla sekcji grup obróbczych (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) o łącznej masie 773,296 t. Sekcje stanowią części statku do przewozu kontenerów, oznaczonego przez Stocznnię (...) numerem NB (...) wymienionego w klasie PKWiU 35.11.24.", z dnia 23.03.2006 r., Nr (...), której przedmiot został określony w §1 umowy w ten sposób, iż pkt 1 stanowi " Stocznia (...) zleca a Wykonawca zobowiązuje się wykonać prefabrykację wstępną zasadniczą i zbrojenie sekcji 602LB o masie 89,1t, sekcji 602PB o masie 95,46t zwanych dalej Dziełem. Sekcje stanowią części statku do przewozu kontenerów, oznaczonego przez Stocznnię (...) numerem NB (...) wymienionego w klasie PKWiU 35.11.24.". Na podstawie tych umów Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) Sp. z o.o. w G. było podwykonawcą prac na rzecz Stoczni (...). Według treści §2 ust. 4 w/w umów do wykonania Dzieła Stocznia (...) udostępniała i dostarczała: 1) teren oraz pomieszczenie do składowania potrzebnych narzędzi do wykonania Dzieła, 2) energię elektryczną gazy techniczne, sprężone powietrze dla potrzeb bezpośredniej produkcji, 3) dokumentację, o której mowa w §1 ust.2, 4) materiały stalowe, 5) materiały spawalnicze w ilości 9971 kg stopiwa, 6) sprzęt specjalistyczny (pompy, siłowniki), 7) obsługę suwnic i transportu (obsługę poddźwigowych przy przewracaniu i transporcie sekcji), 8) budowę rusztowań, oraz zapewni 9) badania nieniszczące, 10) wykona rundy od rufy do dziobu oraz (...), 11) bieżący nadzór towarzystwa klasyfikacyjnego

i Biura Sterowania Jakością (NJ) Stoczni (...), 12) odbiór Dzieła przez towarzystwo klasyfikacyjne, NJ i Armatora, 13) wejście pracowników Wykonawcy na teren Stoczni (...), oraz wykona kompletację, trasowanie, pomiary i próby szczelności. Według treści § 7 ust. 6 wykonawca był zobowiązany do niezatrudniania pracowników Stoczni (...) korzystających z okolicznościowych urlopów bezpłatnych oraz pracowników firm pracujących na terenie Stoczni (...) pod rygorem odstąpienia przez Stocznię (...) od umowy. Jednocześnie w celu wykonania dzieła określonego w w/w umowach firma Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) Sp. z o.o. w G. zawarła umowy o dzieło z osobami będącymi w tym samym okresie czasu pracownikami zatrudnionymi w firmie Stocznia (...) Spółka Akcyjna. Efekt końcowy (tożsamo określony w zakresie przedmiotowym w/w umów o dzieło tj. zawieranych między spółkami, oraz między spółką a ubezpieczonymi) powstały na wskutek wykonywania przez pracowników Stoczni (...) S.A. czynności w ramach realizacji umów o dzieło zawartych z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) Sp. z o.o. w G. należał do Stoczni (...) S.A. Praca na podstawie tych umów świadczona była na rzecz Stoczni za pośrednictwem Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego (...) Sp. z o.o. Jednym z takich pracowników zatrudnionych w Stoczni (...) Spółka Akcyjna był J. P. (2), który zawarł z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) Sp. z o.o. w G. umowę o dzieło na okres od 1 do 31 marca 2006 r. (umowa nr (...)), na podstawie której wykonywał pracę na rzecz podmiotu, z którym pozostawał w stosunku pracy tj. Stoczni (...) Spółka Akcyjna. W ramach powyższej umowy J. P. (2) był zobowiązany do wykonania prefabrykacji wstępnej redukcji (...) na jednostkę NB (...). Z tytułu wykonywania w/w umowy o dzieło J. P. (2) wypłacono w kwietniu 2006 r. wynagrodzenie w kwocie 457 zł brutto. W przedmiotowym okresie J. P. (2) był zgłoszony przez płatnika Stocznia (...) Spółka Akcyjna do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z kodem (...) przeznaczonym dla zgłoszenia pracowników podlegających ubezpieczeniu. W roku 2006 ubezpieczony J. P. (2) przepracował w Stoczni łącznie 153 godziny nadliczbowe, w tym 6 godzin nadliczbowych w marcu. W okresie spornym ubezpieczony wykorzystał 2 dni urlopu wypoczynkowego (16-17 marca 2006 r.). W ramach powyższej umowy o dzieło ubezpieczony wykonywał dokładnie te same czynności co w ramach zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w Stoczni (...). Ubezpieczony pracował również tymi samymi narzędziami. ZUS skierował do płatnika Stocznia (...) Spółka Akcyjna wezwanie do złożenia korekt dokumentów rozliczeniowych ZUS RCA z dnia 31.05.2011 r., w których oprócz podstawy wymiaru składki należnej z tytułu wypłaconego wynagrodzenia w związku z zatrudnieniem na umowę o pracę uwzględniona powinna zostać kwota wynagrodzenia wypłaconego pracownikom Stoczni (...) SA z tytułu wykonywania umów o dzieło zawartych z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) Sp. z o.o. w przedmiotowym okresie czasu. (...) Spółka Akcyjna otrzymał od ZUS wraz z w/w wezwaniem informację dotyczącą wykazu pracowników Stoczni (...) S.A, oraz wysokości osiągniętych przez nich wynagrodzeń z tytułu wykonywania umów o dzieło zawartych z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) Sp. z o.o. a realizowanych na rzecz Stoczni (...) S.A. Stocznia (...) Spółka Akcyjna nie dopełniła obowiązku dotyczącego uwzględnienia w podstawie wymiaru składek łącznie z przychodami uzyskiwanymi przez ubezpieczonego J. P. (2) z tytułu zatrudnienia u płatnika Stoczni (...) S.A. kwot przychodu w postaci wynagrodzenia uzyskanego z tytułu wykonywanych umów o dzieło zawartych z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) Sp. z o.o. w G.. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w związku z zakończeniem postępowania wyjaśniającego w sprawie prawidłowości zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób z tytułu zatrudnienia w firmie Stocznia (...) w miesiącach listopad 2005 r., grudzień 2005 r., luty 2006 r., marzec 2006 r. pouczył Stocznię o prawie do czynnego udziału w każdym stadium postępowania, w tym wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłaszania żądań. Organ rentowy wskazał, że strona ma prawo wglądu w akta sprawy, prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania. Pełnomocnik Stocznia (...) w dniu 12 sierpnia 2011 r. zapoznał się z aktami sprawy w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.. Decyzją z dnia 14 grudnia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, iż podwyższa podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonego J. P. (2) wykonującego umowę o dzieło na rzecz płatnika Stocznia (...) Spółka Akcyjna o kwotę 457 zł (brutto) za kwiecień 2006 r.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy zważył, iż odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. 2013.1442) za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w

stosunku pracy. Przepis ten rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego, przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą, jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że - będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą - jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą. W konsekwencji, nawet, gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę o dzieło z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Można też wskazać, że art. 8 ust. 2a dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym, że musiałby on wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej niż umówiona (art. 42 § 4 k.p.) i innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy. Ustalony w sprawie stan faktyczny wskazuje, że zainteresowany w ramach zawartej z Przedsiębiorstwem Handlowo-Uslugowym (...) Sp. z o.o. umowy o dzieło wykonywał pracę na rzecz swojego pracodawcy, tj. Stoczni (...) S.A. (poprzednio Stoczni (...) S.A.). Czynnikiem decydującym o tym, na rzecz jakiego podmiotu praca była de facto wykonywana, jest bowiem finalny efekt tej pracy, należy w takiej sytuacji badać, który podmiot osiąga w ostatecznym rozrachunku korzyść z wykonania umowy. Z treści umowy o dzieło zawartej między Przedsiębiorstwem Handlowo-Uslugowym (...) Sp. z o.o. a zainteresowanym oraz umów o dzieło zawartych pomiędzy Stoczną (...) S.A. - pracodawcą zainteresowanych - a Przedsiębiorstwem Handlowo-Uslugowym (...) Sp. z o.o., wynika, że praca świadczona przez zainteresowanego na podstawie tej umowy o dzieło wykonywana była na rzecz Stoczni, a jedynie za pośrednictwem Przedsiębiorstwa Handlowo-Uslugowego (...) Sp. z o.o. Ich porównanie wskazuje, że przedmioty w/w umów o dzieło zawartych z zainteresowanymi przez spółkę (...) jak i umów o dzieło zawartych między Stoczną (...) Spółka Akcyjna z Przedsiębiorstwem Handlowo-Uslugowym (...) Sp. z o.o. pokrywały się ze sobą, zaś finalnym odbiorcą dzieła była Stocznia. Okolicznością potwierdzającą, iż czynności zainteresowanego w ramach umowy o dzieło potwierdzone sporządzeniem protokołu zdawczo-odbiorczego, były wykonywane w okresie urlopu wypoczynkowego w Stoczni, co wynika wprost z zestawienia czasu pracy jak i z zeznań zainteresowanego. Czynności będące przedmiotem umowy o dzieło wykonywanych przez zainteresowanego są zgodne z wykazami zawartymi w załączonych przez wnioskodawcę do odwołań Harmonogramach (...) S.. Odnosząc się natomiast do podnoszonej kwestii, iż pracownicy wykonywali pracę na spółki (...) w okresach nieświadczenia pracy na rzecz Stoczni - w trakcie urlopu wypoczynkowego, czy zwolnień lekarskich, przytoczyć należy stanowisko Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, wyrażone w wyroku z 22 marca 2013 r., zapadłego w analogicznym stanie faktycznym (III AUa 1536/12), że w żadnej z tych sytuacji pracownik nie traci statusu pracownika i w żaden sposób nie wyklucza to oskładkowania pracy wykonywanej przez niego na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z (...) sp. z o.o. Innymi słowy, bez względu na to, czy zainteresowany u pracodawcy w ramach stosunku pracy wykonywał obowiązki, czy też korzystał z urlopu lub był na zwolnieniu lekarskim, nie wpływa to na realizację umowy o dzieło, która z istoty nie zawiera wymogu pracy codziennie, a nawet, jeżeli była świadczona w czasie choroby, to na ryzyko wykonawcy dzieła - tu zainteresowanego. Należy również wskazać, że według treści § 7 ust. 6 umów o dzieło zawartych ze Stoczną wykonawca był zobowiązany do niezatrudniania pracowników Stoczni (...) korzystających z okolicznościowych urlopów bezpłatnych oraz pracowników firm pracujących na terenie Stoczni (...). Zapis ten w sposób naturalny wymuszał zatrudnianie przez Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe (...) Sp. z o.o. w G. osób pozostających aktualnie w zatrudnieniu pracowniczym ze Stoczną, skoro niewątpliwie byli to fachowcy dający gwarancję prawidłowego wykonania dzieła. Na marginesie jedynie można zauważyć, iż zapis taki wymuszał zatrudnianie osób posiadających tytuł ubezpieczenia. Z powyższych względów zainteresowany wykonując dzieło na podstawie umowy zawartej z Przedsiębiorstwem Handlowo-Uslugowym (...) Sp. z o.o. zakwestionowanej przez pozwany organ rentowy był pracownikiem w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2

ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Jest on także zobowiązany obliczać, rozliczać i przekazywać składki co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 17 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Ponadto, płatnicy składek w stosunku do pracownika, obliczają części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonych i po potrąceniu ich ze środków ubezpieczonych przekazują do Zakładu (art. 17 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Problem, kto jest płatnikiem składek w stosunku do osoby wykonującej pracę na rzecz pracodawcy w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią został rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 września 2009 r. w sprawie II UZP 6/09 (OSNP 2010/3-4/46, Prok.i Pr.-wkl. (...), Biul.SN 2009/9/22, M.P.Pr. (...) -160). Zgodnie z treścią uchwały pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy. W uzasadnieniu wskazanej powyżej uchwały Sąd Najwyższy stwierdził, że zważywszy, że w stosunku do pracownika płatnikiem składek jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a art. 8 ust. 2a rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, naturalne i zgodne z wykładnią literalną tego przepisu jest uznanie, że także w zakresie tej sfery aktywności należy go uznać na potrzeby ubezpieczeń społecznych za pracownika tego właśnie pracodawcy. Za taką wykładnią przemawia także art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Z przepisu tego wynika logicznie, że płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie "uwzględnia się" w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona, i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy. Należy też wziąć pod uwagę, że wskazanej w art. 18 ust. 1a operacji uwzględnienia w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy przychodu uzyskiwanego z tytułu umowy cywilnoprawnej nie jest w stanie wykonać osoba trzecia, będąca zamawiającym (zlecającym) w umowie cywilnoprawnej zawartej z pracownikiem. Teoretycznie może ona nawet nie wiedzieć, że zleceniobiorca (przyjmujący zamówienie) jest pracownikiem podmiotu, dla którego świadczy usługi (wykonuje dzieło) w ramach własnej umowy. Wobec tego należy przyjąć, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy. Należy także wziąć pod uwagę, że stosownie do art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie "uwzględnia się" w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pracodawca może więc dokonać potrącenia ze środków pracownika uzyskanych u niego. Powyższe wskazuje na niewystępowanie w sprawie wątpliwości „w jaki sposób pracodawca może obliczyć wysokość składki na ubezpieczenie społeczne zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych”. W istocie bowiem Sąd Najwyższy wypowiedział się w tej kwestii w uzasadnieniu uchwały z dnia 2 września 2009 r. w sprawie II UZP 6/09. Nadto, co do zarzutów wnioskodawcy naruszenia przy wydaniu zaskarżonych decyzji szeregu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, Sąd Okręgowy wskazuje, że w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zastosowanie znajdują przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a nie przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. W związku z tym nie ma możliwości badania w świetle przepisów tego kodeksu prawidłowości wydanej przez organ rentowy decyzji. Naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stanowi przesłanki wzruszenia decyzji przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, więc także w tym aspekcie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego nie są przez ten sąd stosowane. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego i kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania, pozostaje poza przedmiotem tego postępowania. W związku z tym jest oczywiste, że wśród przewidzianych w art. 477⁽⁽⁹⁾⁾ § 3, 477⁽⁽¹⁰⁾⁾ § 2 i art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ k.p.c. sposobów rozpoznania odwołania przez sąd nie przewidziano stwierdzenia nieważności decyzji organu rentowego, nawet przy odpowiednim stosowaniu art. 180 § 1 k.p.a. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję

tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (por. uchwały Sądu Najwyższego z 21 listopada 1980r., III CZP 43/80, OSNCP 1981 nr 8, póż. 142, z 27 listopada 1984r., III CZP 70/84, OSNCP 1985 nr 8, póż. 108 oraz z 21 września 1984r., III CZP 53/84, OSNCP 1985 nr 5-6, póż. 65), jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniu z 28 maja 2002r., II UKN 356/01, OSNP 2004/3/52 przychylając się do stwierdzenia, iż postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej jest samodzielnym postępowaniem administracyjnym ograniczającym się do ustalenia, czy decyzja dotknięta jest jedną z wad wymienionych w art. 156 § 1 pkt 1-7 k.p.a. Rozstrzygnięcie kończące to postępowanie następuje w drodze decyzji (art. 158 § 1 k.p.a.) podejmowanej przez organ administracji publicznej (art. 156 § 1 k.p.a.), toteż orzekanie w tej kwestii przez sąd powszechny byłoby naruszeniem kompetencji właściwego organu administracji publicznej. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszym postępowaniu nie może badać naruszeń prawa administracyjnego, tym samym argumenty zawarte w odwołaniach nie mogą wpłynąć na zmianę zaskarżonych decyzji organu rentowego, zgodnie ze stanowiskiem skarżących. Sąd Okręgowy wskazał również, że wbrew stanowisku wnioskodawcy Stocznia (...) S.A. miała możliwość zapoznania się z aktami postępowania prowadzonego przez organ rentowy, co więcej pełnomocnik Stoczni skorzystał z tego prawa. Niezależnie od tego odwołujący się miał możliwość zapoznania się z całym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie na etapie postępowania przed Sądem. Zupełnie chybiony jest także zarzut związany z niewłaściwym oznaczeniem płatnika w zaskarżonych decyzjach. Na niezasadność tego zarzutu wskazują postanowienia organu rentowego prostujące w obu zaskarżonych decyzjach oczywistą omyłkę co do oznaczenia płatnika jako Stocznia (...) Spółka Akcyjna, zamiast Stocznia (...) S.A. W konsekwencji należy uznać, że odwołanie od zaskarżonej decyzji nie zasługuje na uwzględnienie i dlatego w punkcie 1 wyroku Sąd Okręgowy je oddalił na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. w związku z przywołanymi przepisami. W punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy orzekł o kosztach zastępstwa procesowego kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik sporu, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz art. 108 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 11 ust. 2 oraz § 3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz. U. 2013.490), ustalając je w wysokości podwójnej stawki minimalnej (2 x 60 zł).

Apelację od powyższego wyroku wywiodła Stocznia (...) S.A., zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie odwołania wnioskodawcy w całości, zasądzenie od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji. Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił naruszenie przepisów: 1) prawa materialnego, a w szczególności: a) art. 8 ust. 2 a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych - poprzez swobodne przyjęcie, iż w okresach świadczenia usług na rzecz PHU (...) sp. z o.o. zainteresowani świadczyli jednocześnie pracę na rzecz wnioskodawcy, bez odniesienia się do faktu, iż w tym okresie zainteresowani przebywali u wnioskodawcy na urloпах wypoczynkowych, a także świadczyli na jego rzecz pracę w godzinach nadliczbowych; b) art. 16 ust. i pkt. i, ust. 1a, i b oraz ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych - poprzez nałożenie obowiązku odprowadzenia przez Stocznnię (...) S.A. składek finansowanych z własnych środków przez płatnika i ubezpieczonych; 2) naruszenie prawa procesowego, a w szczególności: a) normy art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak dostatecznego wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia oraz wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, b) art. 233 § 1 k.p.c. i materialnego a w szczególności art. 5 k.c. polegające na braku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego oraz ustaleń sprzecznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, z obowiązującymi przepisami, zasadami logiki i doświadczenia życiowego, c) art. 233 § 1 k.p.c. i materialnego a w szczególności art. 5 k.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów polegającym na błędnym ustaleniu, iż wnioskodawca korzystał z efektów pracy zainteresowanych a świadczonej na rzecz PHU (...) Sp. z o. o. W uzasadnieniu apelujący umotywowował podniesione zarzuty i wnioski.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że celem postępowania apelacyjnego jest ponowne rozpoznanie sprawy pod względem faktycznym i prawnym, przy czym ocena zarzutów odnoszących się do naruszenia prawa materialnego może być dokonana jedynie na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego sprawy.

Oczywistą konsekwencją powyższego jest, iż co do zasady rozważenie podniesionych zarzutów naruszenia prawa procesowego, mogącego potencjalnie skutkować błędnymi ustaleniami faktycznymi, winno poprzedzać ocenę zarzutów materialno-prawnych, zwłaszcza w sytuacji, gdy wywiedziona apelacja zawiera takie rozróżnienie.

Zaznaczyć zatem wypada, iż Sąd Apelacyjny przeprowadził kontrolę instancyjną według wskazanego wyżej schematu i dla zachowania przejrzystości wyводу prawnego zachowuje go w niniejszym uzasadnieniu, odstępując od systematyki apelacji, tym bardziej, że przy umotywowaniu podniesionych zarzutów autor apelacji nie trzymał się sztywno wskazanego rozróżnienia, przeplatając zarzuty procesowe argumentacją prawa materialnego i na odwrót.

Wskazać w tym miejscu można, iż Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, OSNAPiUS z 1999 r. nr 24, poz. 776).

Pokreślenia wymaga, iż w kluczowe ustalenia faktyczne dotyczą wykonywania przez zainteresowanego konkretnych prac na rzecz Stoczni (...) S.A. będącej jego pracodawcą, jednak na podstawie umów „o dzieło” zawartych z PHU (...) sp. z o.o.

Zwrócić należy uwagę, iż w kierunku podważenia tych ustaleń zmierza w zasadzie tylko jeden z podniesionych zarzutów apelacji - przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, polegającego na błędnym ustaleniu, iż wnioskodawca korzystał z efektów pracy zainteresowanego a świadczony na rzecz PHU (...) Sp. z o.o. W ocenie Sądu Apelacyjnego za brakiem zasadności tego zarzut przemawia nie tylko brak jakiegokolwiek rozwinięcia tego zarzutu w uzasadnieniu apelacji, ale przede wszystkim, szczegółowe ustalenie przez Sąd Okręgowy, jakie prace wschodziły w zakres umów „o dzieło” pomiędzy PHU (...) sp. z o.o a Stocznia (...) S.A. i ich tożsamość z pracami powierzonymi przez PHU (...) zainteresowanemu. Zaznaczyć przy tym należy, iż ustaleń w tym zakresie Sąd Okręgowy dokonał również w oparciu o dokumenty /umowy/, których wiarygodności strony nie kwestionowały.

Mając zaś na względzie, iż apelujący w sposób ogólnikowy sformułował zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. i art. 5 k.c., wyjaśnić wypada, że podstawę ustaleń faktycznych mających wpływ na rozstrzygnięcie sprawy winien stanowić materiał dowodowy zebrany w sprawie, który podlega swobodnej ocenie sądu orzekającego w granicach zakreślonych treścią art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten bowiem kreuje zasadę swobodnej oceny dowodów, która nie oznacza oceny dowolnej. Jej granice wyznaczają czynniki, faktyczny, logiczny, ustawowy i ideologiczny. Pierwszy ogólnie rzecz ujmując oznacza zgodność z treścią przeprowadzonego dowodu, drugi poprawność rozumowania - wyprowadzenia z materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych, trzeci, że ocena dowodów musi odpowiadać warunkom określonym przez prawo procesowe, opierać się na dowodach przeprowadzonych prawidłowo z zachowaniem wymagań dotyczących źródeł dowodzenia oraz bezstronności i winna być dokonana po wszechstronnym rozważeniu zebranego materiału dowodowego, zaś czwarty oznacza, że granice oceny dowodów warunkuje też poziom świadomości prawnej sędziego, dominujące poglądy na stosowanie prawa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999 nr 7-8, poz. 124, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 1999 r., I CKN 51/98, OSNC 2000 nr 2, poz. 27, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00, OSNC 2000 nr 10, poz. 189). Zwalczenie swobodnej oceny dowodów nie może polegać tylko na przedstawieniu własnej korzystnej dla skarżącego wersji zdarzeń /ustaleń stanu faktycznego/ opartej wyłącznie na własnej ocenie, lecz konieczne jest przy posłużeniu się argumentami jurydycznymi wykazywanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wynik sprawy. Innymi słowy, zarzut apelacji oparty na obrazie art. 233 § 1 k.p.c. nie może przeto sprowadzać się wyłącznie do polemiki z dowodami, którymi dysponował Sąd, zwłaszcza w sytuacji, gdy ich mocy dowodowej nawet nie próbowano podważać.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy wyjaśnił w toku przeprowadzonego postępowania wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Przeprowadził także wystarczające dla rozstrzygnięcia sprawy postępowanie dowodowe, które ocenił zgodnie z treścią art. 233 § 1 k.p.c., nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów, zakreślonych wyżej wskazanym przepisem. Zaznaczyć przy tym można, iż wynik postępowania dowodowego, a konkretnie ustalenia stanowiące podstawę faktyczną wyroku Sądu Okręgowego szczegółowo i wyczerpująco opisał w uzasadnieniu, co gołosłownym czyni zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c.

Przechodząc do oceny materialno-prawnej rozstrzygnięcia, już w tym miejscu wskazać należy, iż Sąd Okręgowy nie tylko prawidłowo ustalił stan faktyczny, ale i dokonał trafnej oceny prawnej, którą Sąd Apelacyjny w całości przyjmuje za własną.

W uzupełnieniu w całości trafnego wyводу prawnego Sądu Okręgowego, dodać jedynie można, iż Sąd Apelacyjny oczywiście dostrzega, że istota wywiedzionej apelacji sprowadza się kwestionowania przez apelującą ustawowej regulacji czyniącej płatnikiem składek pracodawcę, w sytuacji gdy jego pracownik wykona na jego rzecz pracę w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z osobą trzecią (art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych).

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie można zgodzić się z apelującą, aby nie miała ona ani prawnych ani faktycznych możliwości obliczenia i odprowadzenia składki od wynagrodzenia wypłaconego w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej przez inny podmiot. Wskazać należy, iż w zasadzie wszystkie podniesione przez skarżącą w tym zakresie argumenty zostały już dostrzeżone i rozważone przez Sąd Najwyższy, który wypowiedział się nie tylko w przywołanej przez Sąd Okręgowy uchwale z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010/3-4/46, Prok.i Pr.-wkł. (...), Biul.SN 2009/9/22, M.P.Pr. (...) -160, ale i wyroku z dnia 18 października 2011r., sygn. akt III UK 22/11, OSNP 2012/21-22/266, Lex 1227536. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, mając na uwadze powszechną dostępność bazy orzeczeń Sądu Najwyższego, chociażby pod adresem: www.sn.pl, nie ma potrzeby powtarzać w całości trafnych wywodów tamże wyrażonych. Wskazać zaś można, iż znajduje poparcie w przywołanych judykatach, a zatem prawidłowa jest przeprowadzona przez Sąd Okręgowy subsumcja ustalonego stanu faktycznego, w szczególności zaś zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Apelacyjny ma na uwadze, że skarżąca formułując zarzut naruszenia wskazanego wyżej przepisu zarzuciła, iż Sąd Okręgowy nie odniósł się do faktu, że w okresie wykonywania przedmiotowych umów o dzieło, zainteresowany korzystał u pracodawcy z urlopu wypoczynkowego czy też pracował w godzinach nadliczbowych. Podkreślić zatem można, iż w żadnej z tych sytuacji pracownik nie traci statusu pracownika i w żaden sposób nie wyklucza to oskładkowania pracy wykonywanej przez niego na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z (...) sp. z o.o. Innymi słowy, bez względu na to, czy zainteresowany u pracodawcy w ramach stosunku pracy wykonywał obowiązki, czy też korzystał z urlopu lub był na zwolnieniu lekarskim, nie wpływa to na realizację umowy o dzieło, która z istoty nie zawiera wymogu pracy codziennie, a nawet jeżeli była świadczona w czasie choroby, to na ryzyko wykonawcy dzieła – tu zainteresowanego. W zakresie nadgodzin, zwrócić można uwagę, iż bez względu na fakt, ich istnienia, z niepodważonych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że zainteresowani wykonali powierzone im prace w ramach umów o dzieło. Co do argumentacji, iż nie można zarzucić wnioskodawczyni, iż próbowała obejść przepisy o nadgodzinach i nie wypłacać dodatków, zwrócić należy uwagę, iż ilość nadgodzin zainteresowanego pozwala przyjąć, że wraz z nieewidencjonowanym czasem koniecznym do realizacji prac powierzonych przez PHU (...) sp. z o.o., przekroczone zostałyby normy czasu pracy. Nadto, jak słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, jedynym racjonalnym uzasadnieniem dla postanowienia § 7 ust. 6 umów o dzieło zawartych przez PHU (...) sp. z o.o. ze Stoczną, wg. których wykonawca był zobowiązany do niezatrudniania pracowników Stoczni (...) korzystających z okolicznościowych urlopów bezpłatnych oraz pracowników firm pracujących na terenie Stoczni (...), było, aby zatrudniać pracowników posiadających tytuł do pracowniczego ubezpieczenia społecznego, w domyśle tylko, po to, aby wyeliminować konieczność oskładkowania umów z nimi zawartych.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy nie tylko prawidłowo ustalił stan faktyczny ale i dokonał jego subsumcji a dokonanej oceny nie wzruszają zarzuty podniesione w apelacji. W konsekwencji uznać należy, iż zaskarżony wyrok w całości odpowiada prawu.

W tym stanie rzeczy, na zasadzie art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.